

Waarde Rembrandt,

Na eeuwen is je schilderij De Vaandeldrager weer op vaderlandse bodem en we zijn hier allemaal bij elkaar om het met eigen ogen te bewonderen.

Laten we meteen met de olifant in de zaal beginnen: Experts zeggen 'het is een meesterwerk!'. Andere experts zeggen: 'Virtuoos geschilderd maar absoluut geen meesterwerk'. En dan het aanzienlijk bedrag van 150 miljoen euro in een tijd van crisis en inflatie, waar iedereen maar vooral de zorg en de culturele sector noodlijdend is. Internationale experts zeggen dat met dit hoge bedrag een schadelijke stuwung gaande is. Schadelijk voor andere musea en voor de kunsthandel in het algemeen. En welke erven van grote werken willen nu nog schenken als je er ook miljoenen voor kunt krijgen. Om nog maar te zwijgen van de verkopende partij: de beroemdste bankiers familie van de wereld. De eis is tevens dat de 150 miljoen wordt gestort op een rekening op een eiland in de grote oceaan zodat de Franse regering geen cent belasting kan innen. Wat betekent dat de Nederlandse staat zo en passant heeft mee gewerkt aan belasting ontduiking. Oh lala!

Heet het schilderij trouwens wel de Vaandeldrager? Heb jij het überhaupt een naam gegeven of is men het later zo gaan noemen? En velen zeggen dat jij het bent die erop staat afgebeeld? En is dit schilderij wel van een vaandeldrager? Met die afdruipe en dus niet zo voorname snor, een bedelzakje en pofmouwen uit de eeuw daarvoor? Maar goed, als dit schilderij inderdaad als reclame was bedoeld om een beoogde opdracht te krijgen zoals sommige experts beweren, dan kon het geen kwaad de mensen te herinneren aan je virtuoze talent als schilder en wist je natuurlijk ook als geen ander dat een beetje flair altijd goed verkoopt. Apropos verkopen.. Wat vind je van die som die voor de Vaandeldrager is betaald? Men is er nog steeds van in schok. Maar hoeveel is veel en waarvoor? Hoeveel van ons weten dat het verbeteren van onze snelwegen ons elk jaar miljarden kost? En we staan nog steeds in de file.

Maar goed. Waarde. Daar gaat het om.

Kunst staat tegenwoordig nog steeds niet erg hoog aangeschreven. We hebben het geïnstitutionaliseerd, dat wel. Maar kunst blijft iets wat we ten diepste niet kunnen begrijpen. Omdat we de waarde ervan niet kunnen *meten*. We kunnen het niet om zetten naar cijfertjes. Dat is onze werkelijke probleem met kunst. Als het handelaars volk dat we zijn, kunnen we geen tastbaar bewijs vinden, geen tabellen en systemen verzinnen, voor de *waarde* van kunst. Dus hebben we een regering die kunst en

cultuur niet zo belangrijk vindt en daar lang trots op was. Bibliotheken gaan op de schop. Kunst is elitair en links. Wat is het nut ervan eigenlijk? En waarom moet het zoveel geld kosten? Kunstenaars moeten ophouden met zeuren.

De waarde van kunst is dus onmeetbaar geweest. Omdat het met het denkende verstand, met de mind, niet te begrijpen is. Dat zijn twee aparte velden die elkaar niet raken. Met het verstand kunnen we omstandigheden meten. Cijfers. Kosten en baten.

Dus hoe bijzonder is het dat de *staat* een zeer groot deel van de 150 miljoen heeft betaald voor je schilderij? Je zou bijna kunnen zeggen, het is een revolutie. Het is out of character. Of... toch niet. Jij, Rembrandt van Rijn, hebt je waarde als kunstenaar inmiddels bewezen. Iedereen over de hele wereld kent je naam. Je wordt beschouwd als een van de grote meesters van de schilderkunst, zo niet de grootste, over de eeuwen heen tot op de dag van vandaag. En het is ook niet zo dat je meer kunt produceren. Dus vraag en aanbod speelt ook een rol. En doordat anderen je genie zagen, en daar over de eeuwen heen een onbetwistbare waarde aan toe kenden, zien wij het ook. En dat alles, straalt op ons af. Als we een stukje van jou hebben, wordt dat alles ook van ons.

De staat zal de waarde van het kunstwerk in de enige waarde uitdrukken die het kent; economie en nationalisme. Niet alleen omdat het zich geroepen voelt zich te verantwoorden naar het volk voor dit behoorlijke geldbedrag dat het heeft uitgegeven maar omdat het hem ontbreekt aan taal voor het ongrijpbare. Wat een armoede nietwaar?

Daarom noemt men de Vaandeldrager met klem een meesterwerk. Onze nationale trots. Er zullen berekeningen zijn gemaakt van het aanzien, nieuwe samenwerkingsmogelijkheden en het extra aantal bezoekers dat de Vaandeldrager het Rijksmuseum zal opleveren. Vanwege de hoge kosten is ook deze rondgang door de provincies. De uiterwaarden van Amsterdam, het echte Nederland volgens de Amsterdammers, waar de Vaandeldrager uiteindelijk zijn thuis zal vinden. Zodat we het gevoel hebben dat de Vaandeldrager van ons allen is. Zodat we allen weten waar we voor hebben betaald.

Al deze argumenten doen er niet toe.

Hoe meet je de *echte* waarde van kunst? Dat is nog steeds de vraag.

De Vaandeldrager was altijd al van ons. Omdat *jij* er een van ons bent.

We zijn allen hier naartoe gekomen om te ervaren wat jij hebt gemaakt. Na zoveel eeuwen. Door elke penseelstreek in vervoering gebracht. Elk virtuoos gevangen lichtdeel, afstekend tegen schaduw en met begrip van leven en dood gecreëerd. Door de Vaandeldrager kunnen wij als de kijker, met jou de meester, converseren over de tijd heen. Oog in oog met de Vaandeldrager voelen we dat we deel uit maken van iets groters dat onszelf overstijgt. Waar we geen woorden voor hebben maar dat we toch begrijpen. Een taal die we allen machtig zijn en die zich alleen openbaart op het moment dat we oog in oog staan met iets waar we geen uitleg voor hebben. Maar dat ons diep raakt en zo deze geheime taal ontsluit. Ons herinnert aan ons ware zelf. Waar tijd en beperkingen niet bestaan. Waar we aangespoord worden moedig te zijn. Te leven. Dieper te gaan. Te zien wat ons vaak in de vluchtigheid ontgaat.

Liefde doet er toe. En durf ik het te zeggen: de taal Gods. De God die in ons allen naar boven komt als we bijna dood gaan, of klaarkomen, of ons pasgeboren kind in onze armen houden. De taal die enkel meesters in ons kunnen ontsluiten. Jouw taal. Oog in oog met de Vaandeldrager staan we als aan de grond genageld. Waarbij we alles wat we zijn diep doorvoelen en tegelijk uitwaaiëren over het hele universum. Een soort thuiskomen. Dat is die woordeloze taal...

Het is zoals Vincent van Gogh ooit aan zijn broer Theo schreef:
'Rembrandt gaat zoo diep in 't mysterieuze dat hij dingen zegt waarvoor in geen taal woorden bestaan. Het is terecht dat men zegt van Rembrandt- magicien- dat is geen gemakkelijk beroep.'

Hij had het over die taal in je verf en penseelstreken.

Welkom thuis.

Het is een prachtig weerzien, magicien van het licht.